

Agendapunt: 6.2

Vertrouwelijkheid:
Openbaar

Meppel, 17 december 2024

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvoorstel nr.
1376630

Onderwerp:

Vertrekpunten voor afweging takendiscussie Kiezen voor de Toekomst

Voorgesteld besluit:

De in de notitie 'Vertrekpunten voor afweging – Onderlegger Kiezen voor de Toekomst takendiscussie' genoemde vertrekpunten voor afweging vast te stellen.

Inleiding:

Bij de perspectiefnota 2025-2028 is besloten om een takendiscussie te houden, in aansluiting op Zero Based Budgeting (ZBB), waartoe eerder werd besloten. Beide trajecten liggen in elkaars verlengde. ZBB biedt diepgravend inzicht in de opbouw van de begroting en alle producten en activiteiten, die daarin zijn opgenomen. In de takendiscussie wordt gebruik gemaakt van deze informatie om keuzes te maken. Uiteindelijk doel is een structureel evenwicht tussen de ambities en taken enerzijds en de middelen (financiën en capaciteit) anderzijds. De uitkomsten dienen bij de perspectiefnota 2026-2029 tot besluitvorming te leiden.

Beoogd (maatschappelijk) effect

Uiteindelijk doel van de gemeente is om met inzet van zo min mogelijk gemeenschapsmiddelen een zo hoog mogelijk niveau van brede welvaart te bereiken voor de inwoners van Meppel en haar directe omgeving; of anders gezegd: een zo hoog mogelijk voorzieningenniveau in brede zin tegen zo min mogelijk maatschappelijke kosten (geld en menskracht).

Beoogd is dit optimum te bereiken via een structureel evenwicht tussen de ambities en taken enerzijds en de middelen (financiën en capaciteit) anderzijds.

Argumenten

Een gedeelde basis is essentieel

De keuzes die worden gemaakt in de takendiscussie en bij de perspectiefnota gelden voor langere tijd. De keuzes zijn erop gericht om een structureel evenwicht tussen taken en middelen te bereiken. Taken waartoe wordt besloten om ze af te schalen omdat we onvoldoende middelen hebben, kunnen we niet opeens weer gaan opschalen. Dat past ook niet bij een betrouwbare overheid. Daarom is het belangrijk om deze keuzes weloverwogen te maken en met een zo breed mogelijk draagvlak. Een gedeelde basis helpt daarbij. Insteek is daarom om een aantal gezamenlijk bepaalde vertrekpunten voor afweging vast te stellen. Daaraan kan dan tijdens de takendiscussie zelf gerefereerd worden. Het biedt een gezamenlijk houvast naast de politieke overwegingen die uiteraard spelen bij het afwegen van de waarde van taken. De notitie biedt een viertal vertrekpunten van afweging, die tezamen een gedeeld startpunt kunnen vormen.

Deze vertrekpunten voor het afwegen van taken zijn, kort samengevat:

- hoe groot is het maatschappelijk nut van een taak;
- is een taak (wettelijk) verplicht of niet;
- is een taak toekomstgericht;
- heeft een taak een preventieve werking;
- past een taak bij het DNA van Meppel.

Kanttekeningen

Maatschappelijk nut is bij uitstek een normatief begrip

Maatschappelijk nut kun je niet opvoeren als gedeeld vertrekpunt, want het is afhankelijk van een politiek of normatief oordeel wat je maatschappelijk nuttig noemt. Weerwoord: Deze kanttekening is op zich juist, maar laat onverlet dat maatschappelijk nut van belang is als vertrekpunt voor het afwegen van taken. Het zegt ook niet dat maatschappelijk nut geen gedeeld vertrekpunt is. Het zegt alleen dat de invulling van wat maatschappelijk nuttig is door mensen heel verschillend zal worden ingekleurd, afhankelijk van het wereldbeeld, mensbeeld en politieke voorkeur. Dit betekent dus niet dat maatschappelijk nut geen vertrekpunt voor afweging is, maar dat we er geen neutrale invulling aan kunnen geven. Daarom is ervoor gekozen maatschappelijk nut wel als vertrekpunt te benoemen, maar dit bij het aanleveren van informatie open te laten en de afweging geheel aan de raad en de raadsleden te laten.

Integrale afstemming

Directeur (ambtelijke opdrachtgever)

Enkele teammanagers (uit elk domein)

Programmagroep Balans Ambities en Middelen

Meedenkgroep Balans Ambities en Middelen

Financiën

Het huidige traject wordt uitgevoerd met bestaande middelen. Welke financiële consequenties volgen uit dit traject is pas duidelijk bij de besluitvorming over de perspectiefnota 2026-2029 en de nadere uitwerking die daarna volgt.

Onderwerp	Dekking binnen begroting? ja/nee	Kosten (EUR)	Incidenteel / structureel
...	...	€	I / S
...	...	€	I / S
Toelichting:			

Effecten overige programma's

Het traject van Kiezen voor de Toekomst kan invloed hebben op elk programma. Daadwerkelijke effecten worden pas duidelijk bij de besluitvorming over de perspectiefnota 2026-2029 en de nadere uitwerking die daarna volgt.

Communicatie

Kiezen voor de Toekomst heeft impact op zowel de samenleving als de organisatie. Daarom wordt ingezet op externe en interne communicatie.

Uitvoering

Het traject van ZBB is in de afrondende fase. De voorbereidingen voor de richtinggevende sessie in de raad zijn in volle gang. De vertrekpunten voor afweging, zoals de raad die vaststelt, vormen daarin een wezenlijk onderdeel. Ook andere relevante informatie wordt verzameld en zo inzichtelijk mogelijk geordend.

Effecten op pijlers duurzaamheid

De uiteindelijke keuzes die worden gemaakt kunnen effect hebben op de pijlers duurzaamheid, zoals ze dat kunnen hebben op alle beleid en activiteiten.

Bijlagen

Notitie 'Vertrekpunten voor afweging – onderlegger Kiezen voor de Toekomst takendiscussie'

Burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

A.J. Kastelein

C. Bijl